

rettelsen af det her foreslaaede Statsseminarium, vil hver Lærerinde, der dimitteres derfra, koste Staten 2,400 Kr. Det forekommer mig derfor at være langt naturligere, om man i Stedet for at gaa til en aarlig Udgift, der, naar jeg regner Renten med af Anlægssummen, gaar op til henved 50,000 Kr. aarlig, forhøjer de 15,000 Kr. til det dobbelte, 30,000 Kr., det vilde hjælpe betydelig. I det hele taget maa man ikke, naar den private Virksomhed er saa god, som den maa siges at være her ved de private Seminarier, lade Staten optræde som Konkurrent dertil. Det var det ene Spørgsmaal. Naar jeg ser Sagen fra den anden Side, tilstaar jeg, at mine Betænkeligheder blive endnu større. Fra den anden Side kan siges, at gaar man til Oprettelsen af et saadant Statsseminarium, da gaar man ad den Vej, som jeg mener, at vi ikke maa gaa ved en Reform af vort Skolevæsen. En Skolereform har staaet paa Dagsorden i mange Aar, men vi ere desværre ikke komne videre. Jeg skal ikke her søge at anføre de mange Grunde til, at man kun har talt derom og ikke er gaaet videre. En af Grundene turde være, at de, som særlig skulde arbejde derpaa, have taget noget fejlet derpaa, nemlig Lærerne i Almindelighed. Naar der har været Tale om Skolereformer, har Hovedspørgsmaalet som oftest været Lønningsspørgsmaalet. Jeg indrømmer — det kan jeg med Lethed, da selv hører til Standen — at Lærerne trænge til en Forøgelse af deres Løn, og det har Folketinget ogsaa erkendt ved, at Staten giver et stort aarligt Bidrag dertil. Men jeg tror, at dette Spørgsmaal i Forgrunden har været en Del medvirkende til, at man ikke er kommet videre. Der er desværre mange andre Grunde, som ere saa nærliggende, at jeg ikke skal komme ind derpaa, men eet kan og maa man blive enig om; noget maa der gøres, det gaar ikke an at blive staaende, som det nu staaar for Djeblikket. Vort Skolevæsen paa Landet er snarere i Tilbagegang end i Fremgang, og Sagen har sin naturlige Grund deri, at Børneantallet tager saa meget til ved de enkelte Skoler, og derfor siger jeg, gaar det ikke an at blive staaende ved de nuværende Tilstande. Man maa gøre noget og det saa snart som muligt. Nu mener jeg ikke, at det vil kunne nytte noget nu at komme med et fuldstændigt Forslag til en Skolereform; jeg tror ikke, det vil kunne lykkes for Djeblikket at gennemføre den; nej, lad os her som i andre Tilfælde gaa stykkevis frem, og skulle vi gaa stykkevis frem, saa er der for mig et, som ligger saa snubende nær, fordi det er det aller vigtigste. Hvad er det, som hovedsagelig har

været Mangelen ved vort Almueskolevæsen paa Landet, og som har bevirket, at Almueskolevæsenet i Byerne er kommet langt foran Almueskolevæsenet paa Landet? Det kan ikke være, som det saa tit er sagt, de mange Skoleforsømmelser paa Landet, som man ikke kender til i Byen; skønt de, det skal Gud vide, kunne være slemme nok. Det er heller ikke det store Børneantal, men det ligger deri, at man er nødt til at dele Børnene fra 7—14 Aar i to Klasser; deri ligger den store Fejl. Thi enten en Lærer underviser 20 eller 40 Børn i een Klasse, bliver Forstørelsen ikke saa stor, naar Børnene staa paa nogenlunde det samme Standpunkt, men naar de staa paa et saa forskelligt Standpunkt, og man, som det er Tilfældet i mange Skoler, har 40—50 Børn i Klassen, er det umuligt at komme videre. Nu har ganske vist Regeringen i de senere Aar gjort en Del for at hæmme dette, men jeg tror, at man ogsaa der er gaaet en fejl Vej. Hvad har man gjort? Jeg kan oplyse, at der i mange Tilfælde er søgt at raade Bød derpaa der ved, at der er oprettet ny Skoler. I Liaaret 1877—87 har man søgt at bøde derpaa i omtrent 300 Kommuner, men i 222 Kommuner er man gaaet den Vej, at man har oprettet ny Skoler, medens man derimod kun i 78 Kommuner har oprettet Andenlærerembeder. Nu er der efter min Mening ingen Tvivl om, at den Vej, at oprette ny Skoler, ikke er nær saa god, ikke nær saa formaalstjenlig som det er, at have flere Lærere ved den samme Skole. Derved naar man at saa Børnene inddelte i forskellige Klasser, og saa kunne Børnene i samme Klasse omtrent staa paa samme Udviklingsstandpunkt. Det kan ikke være andet, end at naar f. Eks. øverste Klasse har Børn fra 10—14 Aars Alderen, og der, hvad vi jo maa huske, sker ny Indvandring hvert Aar, at naar de da staaar paa et saa forskelligt Standpunkt, er det en stor Hindring. Vil man f. Eks. ved Historieundervisningen fortsætte med de større, bliver der et Hul for de andre ny, som ere komne ind. Skal man begynde med at gentage hvert Aar, naar der kommer ny ind, bliver det Gen-tagelse for de ældre, og det svækker Interessen. Jeg taler her af Erfaring. Jeg har en Skole, hvor der er 40—50 Børn i hver Klasse, og naar vi nu i øverste Klasse, hvor Børnene ere fra 10—14 Aar, skulle have Hovedregning eller Rettskrivning, hvorledes skal man saa kunne bære sig ad, naar Børnene ere paa saa forskellige Stadier, det er plat umuligt at beskæftige alle disse Børn paa en Gang. Hvorledes bærer man sig saa ad? Man deler dem i Hold, og jeg